

PRINSJESDAG HIGHLIGHTS

De belangrijkste trends voor de financiële sector

Met bijdrage van :

- **Chris Buijink**
Voorzitter, Nederlandse Vereniging van Banken
- **Gerard Riemen**
Directeur Pensioenfederatie
- **Willem Vermeend**
Fintech Afgezant
- **Richard Weurding**
Algemeen directeur Verbond van Verzekeraars
- **Euroforum i.s.m. Fiscaal up to Date**

Banken zetten zich in om economische groei te faciliteren

Het kabinet is voorzichtig positief over de economische ontwikkeling van Nederland. Deze ontwikkeling is goed nieuws na een reeks moeilijke jaren, al blijven er grote internationale onzekerheden. Het kabinet spreekt van 'bestendige vooruitgang'. Ook de woningmarkt heeft zich hersteld. Banken zetten volop in op het faciliteren van de economische groei die de komende jaren verwacht wordt. Die groei leidt tot meer kredietaanvragen en financieel verkeer.

De overheidsfinanciën zijn mede dankzij de ingezette hervormingen beter in balans. Dat draagt bij aan stabiele ontwikkeling van onze economie. Ook de Nederlandse bankensector is stabiel. De Troonrede rept over grote hervormingen in de financiële sector de afgelopen jaren en het belang van een krachtige en slagvaardige bankenunie. In de Miljoenennota staat dat Nederlandse banken steviger in hun schoenen staan. De kapitaalbuffers zijn versterkt en het Europese banktoezicht levert ook een belangrijke bijdrage aan een veilige financiële sector. Het is belangrijk onverminderd in te zetten op de vervolmaking van de Europese bankenunie. De NVB steunt het pleidooi van het kabinet voor transparantie en eenvoud in de financiële sector.

Banken leveren een belangrijke bijdrage aan de economie als financier en als financieel adviseur van ondernemers en consumenten. Gemengde financiering (bankfinanciering en alternatieve vormen) van het mkb, de rol van zzp'ers in onze samenleving en de verduurzaming van het vastgoed zijn het komende jaar belangrijk. Banken investeren in veilig en innovatief betalingsverkeer. Banken zijn volop in transitie, zowel door een verdere mate van kostenbeheersing als door onverminderd in te zetten op innovatie, ook in samenwerking met FinTech-spelers. In een omgeving met lage rente is deze transitie een extra uitdaging.

Het kabinet ziet met name een rol voor zichzelf weggelegd bij innovatie, klimaat en ondernemerschap en komt met een voorstel voor een nieuwe Nederlandse financieringsinstelling. Zo vergen bijvoorbeeld verduurzaming en de transitie naar een circulaire economie de komende decennia grote en slimme investeringen. Deze investeringen zijn cruciaal voor de toekomst van ons land. Banken werken graag mee aan de verdere uitwerking hiervan.

Chris Buijink, *Voorzitter, Nederlandse Vereniging van Banken*

TiTa Toveraar

Nergens ter wereld is per hoofd van de bevolking zoveel voor pensioen gespaard als in Nederland. Inmiddels bevat de pensioenpot van alle Nederlanders die meedoen bij een pensioenfonds een duizelingwekkende 1.400 miljard euro. We zijn in Nederland niet alleen kampioen pensioensparen, we zijn ook nog eens kampioen in degelijkheid en voorzichtigheid. Die degelijkheid en voorzichtigheid hebben geleid tot de strengste regels en wetten rondom pensioen die er in de wereld te vinden zijn. Omdat we zo voorzichtig willen zijn met de enorme pot geld die er voor onze oude dag is, vertellen de strenge regels ons dat we onder de huidige omstandigheden onvoldoende geld opzij hebben gezet voor de pensioenen van straks. De lage rente en de stijgende levensverwachting zijn de belangrijkste oorzaken van de tekorten die de meeste Nederlandse pensioenfondsen nu kennen.

Door de te lage dekkinggraad van veel fondsen zijn de pensioenen van miljoenen gepensioneerden en werknemers al jarenlang niet aangepast aan de inflatie. Van honderdduizenden mensen zijn de pensioenen de afgelopen jaren zelfs verlaagd. En als de omstandigheden niet snel verbeteren, dreigt in 2017 een nieuwe verlaging voor nog veel meer mensen. Deze maatregelen zetten het vertrouwen in het stelsel sterk onder druk en zorgen voor toenemende onrust onder deelnemers en gepensioneerden. De politiek onderkent, net als de pensioensector zelf, de problemen waar ons pensioenstelsel voor staat en ziet de noodzaak te werken aan een nieuw stelsel dat het vertrouwen kan herstellen. De gevoeligheid voor marktomstandigheden en vooral de lage rente is te groot. Bovendien sluit ons pensioenstelsel niet meer naadloos aan bij de snel veranderende arbeidsmarkt, waarbij mensen vaker van baan wisselen en steeds meer mensen al dan niet tijdelijk zelfstandig werken. We praten dan ook al jaren over noodzakelijke hervormingen van ons pensioen. Staatssecretaris Klijnsma, die over pensioen gaat, organiseerde vorig jaar een brede maatschappelijke dialoog over pensioen, sprak daarnaast met de pensioensector en andere deskundigen, en vroeg (en kreeg) rapporten en adviezen van onder meer de SER en het CPB. Het kabinet kwam vervolgens met een eerste richtinggevende nota over de toekomst van het pensioenstelsel. Daarin waren nog veel onbeantwoorde vragen te vinden. Ik zat dan ook op het puntje van mijn stoel te wachten toen de Koning op Prinsjesdag het woord nam. Een dossier dat zóveel mensen raakt, waarover zoveel gesproken wordt, dat onrust veroorzaakt en dat zo'n enorme economische en sociale impact heeft, daar móet het kabinet de Koning toch prominente aandacht aan laten schenken in de Troonrede.

Dat viel even tegen. Noppes. Nada. Niets. Het woord pensioen viel in de hele troonrede niet één keer. Was het kabinet bang om de vingers te branden? Wordt een gevoelig dossier vooruitgeschoven om het over de verkiezingen heen te tillen?

Ik moest denken aan het tv-programma TiTa Toveraar, waar ik in mijn jeugd graag naar keek. Tika, de tovenaarsdochter, kende een truc waarmee ze de hele wereld stil kon zetten. Zou het kabinet haar die truc ontfutseld hebben? Het heeft er alle schijn van.

Er liggen talloze uitdagingen en hindernissen die moeten worden genomen. Het vertrouwen van het publiek wordt er niet groter op als we alles stil zetten tot na de verkiezingen en de daarop volgende kabinetsformatie. Wij staan als pensioensector niet stil en we vinden dat ook de politiek niet stil moet willen staan.

Onze inzet is bekend in Den Haag. We willen een modern en toekomstbestendig pensioen, dat aansluit bij een veranderende arbeidsmarkt. We willen een pensioen dat minder gevoelig is voor de lage rente. En we willen een pensioen waarin we de belangrijkste risico's samen blijven delen. Dat zijn de risico's die je in je eentje niet kunt dragen, zoals bijvoorbeeld het risico op lang leven en het risico op arbeidsongeschiktheid.

Nog langer treuzelen ondermijnt het toch al lage vertrouwen in wat ook internationaal wordt gezien als het beste pensioenstelsel ter wereld. Er is dus alle reden om niet stil te staan, maar juist stevig door te pakken.

Gerard Riemen, Directeur Pensioenfederatie

Nederland staat er goed voor, maar het echte werk moet nog beginnen

Als je kijkt naar de cijfers dan staan we er beter voor dan vier jaar geleden. Ten tijde van het vorige kabinet hadden we een krimpende economie, een begrotingstekort van bijna 4%, de werkloosheid liep hard op en er waren veel faillissementen. Vier jaar later staan we er een stuk beter voor, de economie groeit met 1,7%, het begrotingstekort is gedaald tot 0,7%. Daarnaast neemt de werkloosheid af en stijgt de koopkracht. Nederland staat er goed voor. Helemaal in vergelijking met omringende landen. Waar we 4 jaar geleden nog in de achterhoede staan behoren we nu weer tot de koplopers van Europa als je kijkt naar economische groei, innovatie kracht en werkgelegenheid. Maar we zijn er nog niet! Alle uitgangspunten voor een stabiele economie zijn aanwezig, maar het echte werk moet nog beginnen.

Dat geldt eigenlijk ook voor de financiële sector. Als je kijkt naar onze financiële sector heeft Nederland internationaal gezien een goede reputatie, Nederland kent een solide sector vanwege onze goede (weliswaar strenge) toezichthouders. Daarnaast zie je ook de toezichthouders binnen de sector zijn gaan samenwerken om een plek te bieden waar Fintech Startups terecht kunnen bij één gezamenlijk loket. Sector en toezichthouders bundelen krachten maar de financiële sector kan alleen overleven wanneer zij met meer urgentie innovatieve technologieën inzetten waarmee ze hun dienstverlening aan klanten kunnen verbeteren. Die noodzaak wordt ook onderstreept door ontwikkelingen in andere landen, zoals de VS en het VK. Nederland heeft een achterstand als het gaat om digitalisering, maar ook het Internet of Things, big data, kunstmatige intelligentie, blockchain en de inzet van robot- technologie,

Nederland heeft goede uitgangspunten maar we moeten veel meer vaart maken.

Om dit te realiseren zullen naast Fintech - startups en scale-ups - ook banken en pensioenfondsen meer moeten investeren in innovatieve technologie. Ze moeten er bovendien voor zorgen dat medewerkers op alle niveaus voldoende kennis en vaardigheden kunnen opdoen om met deze innovaties aan de slag te gaan. Bedrijven moeten op dit terrein nog meer klantgericht werken, waarbij ze technologie inzetten als middel en niet als doel op zich. De klant wil snelheid, eenvoud, topkwaliteit, 24uur bereikbaarheid en altijd weten wat er speelt en waardeert tips.

Een ander punt wat opvalt en zorgen baart, is dat binnen veel raden van bestuur en de raden van commissarissen in Nederland onvoldoende actuele kennis aanwezig is op het terrein van digitalisering en innovatieve technologische ontwikkelingen en toepassingen.

Als Fintech afgezant, vorm ik de schakel tussen banken, andere bedrijfssectoren, departementen en politiek en probeer ik de financiële sector te helpen om op bovenvermelde terreinen een internationale koppositie te realiseren. In dit kader zie ik een unieke mogelijkheid voor onze financiële sector om in nauwe samenwerking met onze smart industry uit te groeien tot hét centrum van de wereld op het terrein van climate change solutions en slimme financieringen op dit vlak.

Hiervoor is ook een rol gelegd voor het onderwijs. In onderwijsprogramma's moet veel meer aandacht worden besteed aan ondernemerschap en kennis en vaardigheden op het terrein van nieuwe technologische ontwikkelingen en alle aspecten van klimaatverandering. Het onderwijs moete meer inspireren en voorbereiden op de wereld van morgen.

Kortom, we hebben goede uitgangspunten in handen maar zullen aan de slag moeten.

Willem Vermeend, internet ondernemer en investeerder in tech-bedrijfjes, bijzonder hoogleraar 4.0, auteur van bestsellers op het terrein van financiën, economie en nieuwe technologie (www.smartindustryboek.nl, www.internetot.nl en sinds maart 2016 daarnaast Fintech afgezant. Vermeend was in de periode 1984-2002 actief in de Haagse politiek, als Kamerlid, staatssecretaris van financiën en minister van SZW.

Het tweede kabinet Rutte heeft de afgelopen vier jaar grote bezuinigingen en hervormingen doorgevoerd. Die beginnen nu vruchten af te werpen. De concurrentiepositie van Nederland is verbeterd, werkgelegenheid en koopkracht trekken weer aan en de woningmarkt komt in rustiger vaarwater. Deze verbeterde macro-economische omstandigheden bieden een sterker fundament voor verzekeraars en hun klanten. Een punt van zorg blijft wel de nog steeds extreem lage rente, die niet alleen de bedrijfsvoering raakt, maar die ook negatieve gevolgen heeft voor de aankoop van pensioen en lijfrente.

In zijn laatste begrotingsjaar kiest het kabinet terecht voor forse investeringen op het gebied van veiligheid. Internationaal terrorisme, cybercrime en misdaad vormen een steeds grotere uitdaging voor overheid en verzekeraars alsmede voor burgers en ondernemers die zich meer in hun gevoel van veiligheid aangetast voelen. Ik juich het daarom toe dat het kabinet in totaal 450 miljoen euro extra ter beschikking stelt, niet alleen voor verbeteringen op het gebied van nationale veiligheid (AIVD), maar ook op lokaal niveau (denk aan de wijkagent) en in publiek-private samenwerking. Een uitzondering daarop vormt helaas de voorgenomen bezuiniging van 2,5 miljoen euro op het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Dat is een publiek-privaat samenwerkingsverband dat zich met name richt op criminaliteitspreventie bij burgers en bedrijven. Als veiligheid écht prioriteit is, zou ook op dit terrein – waar met tal van instrumenten, zoals het Politiekeurmerk Veilig Wonen, goede resultaten zijn geboekt – eerder een tandje moeten worden bijgezet.

Daarnaast is er gelukkig meer en meer aandacht voor de gevolgen van klimaatverandering. Ter illustratie: de afgelopen zomer heeft een enkele hagelbui in het zuiden van Nederland voor een half miljard euro aan verzekerde schade veroorzaakt. Dergelijke extreme omstandigheden komen volgens KNMI-klimaatmodellen steeds vaker voor. Behalve het nemen van preventieve- en beheersmaatregelen, is het daarom ook van groot belang dat de oorzaak van klimaatverandering wordt gewerkt: de transitie van fossiel naar duurzaam. Dat gaat ongekende investeringen vergen, ook in de infrastructuur, waarbij verzekeraars als lange-termijninvesteerdere hun maatschappelijke rol willen vervullen.

Naast klimaatverandering en energietransitie ligt nóg een grote klus klaar voor een volgend kabinet: de hervorming van ons pensioenstelsel. De houdbaarheidsdatum van dit ooit geroemde stelsel is verstreken, daarover is iedereen het zo langzamerhand wel eens. Maar wat moet ervoor in de plaats komen? Wat kunnen we behouden en wat moeten we vernieuwen? Wat mij betreft behouden we een belangrijk deel van de solidariteit, zoals die tussen deelnemers die heel oud worden en zij die eerder sterven. De solidariteit tussen gezonde en zieke mensen en tussen deelnemers en nabestaanden. Maar om te vernieuwen introduceren we heldere persoonlijke aanspraken, met meer keuzemogelijkheden voor werkgevers en deelnemers. Er liggen al

voldoende studies en visies klaar voor het volgende kabinet om ook hier te kunnen oogsten.

Richard Weurding, Algemeen directeur Verbond van Verzekeraars

materiële onderneming wordt gedreven. In die gevallen waarin de toerekeningsstop niet van toepassing is, zal degene die eerder het vermogen inbracht in het APV (uiteraard onder voorwaarden) de door het APV in het vestigingsland betaalde winstbelasting kunnen verrekenen met de in Nederlandse inkomstenbelasting. De bepaling kent terugwerkende kracht tot 20 september 2016 (15:15 uur).

Het kabinet heeft verder een aantal maatregelen ingezet om het belastingstelsel te vereenvoudigen, waaronder de teruggaafregeling oninbare btw en milieubelastingvorderingen. Deze maatregel is het antwoord op de brede externe consultatie naar vereenvoudigingsmaatregelen die het kabinet begin 2016 heeft gehouden. Daarnaast worden actoren die (deels) zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting (zoals pensioenfondsen of overheidslichamen), ook vrijgesteld van het inhouden van dividendbelasting. Een belangrijke vereenvoudigingsmaatregel is de afschaffing van pensioen in eigen beheer. Vanaf 1 januari 2017 hebben DGA's niet meer de mogelijkheid pensioen te sparen binnen de BV. De DGA heeft een aantal mogelijkheden met het reeds gespaarde pensioen, namelijk omzetting, afkopen of gewoon (overigens zonder de mogelijkheid verder te doteren) laten staan.

Het kabinet heeft voor komend jaar ingezet om het ondernemingsklimaat te stimuleren, belastingontwijking aan te pakken en in te zetten op vereenvoudiging van het belastingstelsel. In hoeverre het Belastingplan 2017 hierin succesvol is geweest zal in de loop van volgend jaar moeten blijken.

Dit artikel is opgesteld door Euroforum i.s.m. Fiscaal up to Date

Gerelateerde events & opleidingen

- **Studiemiddag 'Afschaffing Pensioen in Eigen Beheer' – 4 oktober 2016**
Kom 4 oktober 2016 naar de studiemiddag omtrent het wetsvoorstel 'Afschaffing Pensioen in Eigen Beheer' dat vanaf 1 januari 2017 in werking treedt. Tijdens deze dag wordt ingegaan op het Wetsvoorstel, de scenario's omzetting, afkopen en sparen, de positie van de (ex-)partner/echtgenoot en de specifieke rol van de adviseur.

[Meer informatie...](#)

- **Risicomanagement voor Verzekeraars – start 4 oktober 2016**
Staat risicomanagement, net zoals bij andere verzekeringsmaatschappijen, ook hoog op uw agenda? Sinds 1 januari is Solvency II in werking getreden en wordt van u verwacht dat u nog meer risicobewust te werk gaat. Tijdens deze intensieve opleiding, speciaal ontwikkeld voor verzekeraars, leert u in 4 dagen alles wat noodzakelijk is om risicomanagement optimaal vorm te geven binnen uw organisatie.

[Meer informatie...](#)

- **Fintech: The Future of Technology in Finance – 23 november 2016**
FinTech neemt nu al een belangrijke plaats in de digitalisering van de financiële sector. In binnen-en buitenland ontstaan initiatieven om de *FinTech* sector met de business aan elkaar te verbinden. Tegelijkertijd zijn er veel nieuwe ontwikkelingen op het gebied van regelgeving, zoals PSD2, en nieuwe technologische ontwikkelingen, zoals blockchain. Tijdens dit congres bent u in een dag op de hoogte van de laatste trends op Fintech gebied.

[Meer informatie...](#)

- **Pensioen Update 2016 – 8 december 2016**
Om u op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen in de pensioensector, organiseren wij de Pensioen Update 2016. Hoe gaan we verder? Wat wordt er concreet van de sector verwacht? Hoe disruptief gaat het worden? Tijdens het programma nemen vooraanstaande sprekers u mee in hun visie op alle veranderingen die gaan komen. De actualiteit is de leidraad van deze dag.

[Meer informatie...](#)

Download het opleidingsaanbod [hier](#) of kijk op www.euroforum.nl/financieel

EUROFORUM